

ВІЙНА В УКРАЇНІ ЯК ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ НОВИНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЖУРНАЛІСТІВ-ФРІЛАНСЕРІВ НА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ

Заява Альянсу культури безпеки (the ACOS Alliance)

17 березня 2022

Триває 22 день вторгнення в Україну, яке вже показало себе як неймовірно складний конфлікт для висвітлення журналістами: переривчата і стрімко змінювана лінія фронту, посилення авіаударів по мирному населенню та перспектива потрапляння численних населених пунктів у облогу. Й без того різноманітний перелік загроз для журналістів постійно доповнюється новими пунктами, як-от небезпека від прицільного та неприцільного вогню, боєприпаси, що не розірвалися, загрози цифровій безпеці та ворожі елементи. За досить короткий проміжок часу журналісти гинули, отримували поранення, потрапляли під вогонь та в облогу; щонайменше один журналіст зник безвісти.

Альянс культури безпеки (the ACOS Alliance), що об'єднує 129 новинних організацій, асоціацій журналістів-фрілансерів та груп, що виступають за свободу преси, надзвичайно непокоїть безпека журналістів, що працюють за цих небезпечних і нестабільних обставин — зокрема фрілансерів, місцевих журналістів та співробітників ЗМІ, що можуть працювати, не маючи підтримки новинних організацій. Ми закликаємо міжнародні новинні організації та журналістів-фрілансерів, що працюють в Україні, негайно прийняти [Принципи ACOS](#).

Міжнародні новинні організації мають моральний обов'язок підтримувати журналістів, яких вони наймають, і дбати про добробут і безпеку журналістів-фрілансерів, місцевих журналістів та працівників ЗМІ так само, як про своїх штатних працівників. Відправляючи журналістів-фрілансерів та місцевих журналістів на завдання до зони конфлікту чи небезпеки, міжнародні новинні організації мають бути готовими брати на себе співставну відповідальність за їх добробут і безпеку на випадок викрадення чи поранення, як за своїх штатних співробітників (а також за сім'ї журналістів у разі їх загибелі).

Міжнародні новинні організації мають також враховувати додаткові витрати на роботу у ворожому середовищі, як-от витрати на засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), страхування, безпечні канали і засоби комунікації; оплата за роботу в небезпечних умовах та кошти на непередбачувані витрати для всієї групи, включно з місцевими продюсерами, перекладачами та водіями. Вкрай необхідно забезпечити справедливу та швидку оплату, а також надавати кошти на заздалегідь погоджені витрати наперед. Іноземні журналісти повинні мати змогу розраховувати на повну підтримку ЗМІ-наймача як перед прибуттям в Україну, так і під час роботи на місцях. Ця підтримка має також поширюватися на місцевих продюсерів, позаштатних кореспондентів та працівників ЗМІ.

Ми також закликаємо іноземних журналістів-фрілансерів провести повну оцінку ризиків перед поїздом до України та співставляти журналістську цінність свого редакційного завдання зі своїми власними здібностями та навичками безпеки, фінансуванню, оснащенням і знаннями. Виконуючи завдання редакції, журналісти мають ретельно готуватися і докладно планувати кожен крок, зокрема визначити маршрути, транспорт, контактних осіб і чітку стратегію комунікації зі своїми редакторами та/або колегами. Їм варто пам'ятати про надзвичайно скрутне положення, у якому опинилися місцеві журналісти, та уникати тиску на й без того обмежені ресурси українських ЗМІ.

В усьому світі спостерігається нестача ЗІЗ, тож ми наполегливо відряджуємо усіх іноземних журналістів-фрілансерів, фотожурналістів та знімальні групи від поїздок до України без попереднього придбання належного захисного устаткування. Це робиться для того, щоб не покладати додаткового навантаження на й без того обмежену кількість захисного спорядження, придбаного організаціями підтримки ЗМІ для місцевих журналістів і робітників ЗМІ.

Принципи ACOS — це звід міжнародних стандартів безпеки, розроблених задля захисту життя фрілансерів, а також місцевих журналістів та працівників ЗМІ; вони окреслюють способи етичної та професійної взаємодії новинних організацій і фрілансерів. Ситуація з безпекою в Україні є надзвичайно складною. Ми закликаємо медійні організації та журналістів до взаємної підтримки з метою запровадження культури безпеки у свою робочу практику та захисту їх основоположної ролі у світовій спільноті.

- Принципи ACOS доступні одинадцятьма мовами, зокрема українською та російською.
- Ресурси, присвячені безпеці, із цього переліку (англійською) допоможуть новинним організаціям та журналістам у застосуванні Принципів ACOS.